Vesien- ja merenhoidon toimenpidekirjasto vuosille 2028–2033

ASIA: Vesien- ja merenhoidon toimenpidekirjasto vuosille 2028–2033

Kiitämme mahdollisuudesta kommentoida Vesien- ja merenhoidon toimenpidekirjaston luonnosversiota aluetoimenpiteistä. Toteamme kalankasvatuksen mainintojen osalta seuraavaa:

Sivu 79, rivit 33 ja 34, sekä sivu 80, rivit 1-5
Sisävesilaitosten vesiensuojelun tehostaminen ympäristösuojelulain 89 § mukaisessa luvan muutoksen tarveharkinnassa (lakisääteinen perustoimenpide)

Toimenpiteissä vesiensuojelun tehostamistarve arvioidaan ympäristönsuojelulain menettelyjen mukaisesti. Tehostamista tarkastellaan erityisesti niiden kalakasvatuslaitosten osalta, joiden ravinnepäästöt on arvioitu merkittäväksi paineeksi vesimuodostumien painetarkastelussa. Tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon vesienhoidon sitovat ympäristötavoitteet. Kalankasvatuksen ympäristönsuojeluohjeessa on esitetty hyviä kalankasvatuksen ympäristönsuojelukäytäntöjä.

Kalankasvattajaliitto toteaa, että poikastuotantolaitosten toimintaedellytykset on turvattava sisävesillä rakentavalla yhteensovituksella ympäristötavoitteisiin. Kalankasvatuksen tuotantoketjun näkökulmasta sisävesien poikastuotanto on täysin välttämätöntä.

Kalankasvattajaliitto huomauttaa, että ruokakalapoikastuotannon lisäksi sisävesien kalankasvatus huolehtii istukas- ja poikastuotannosta uhanalaisten kalakantojen turvaamiseksi sekä uusien kalastusmahdollisuuksien luomiseksi.

Sivu 80, rivit 17-24
Kiertovesikasvatuslaitoksen rakentaminen (täydentävä toimenpide),

Menetelmässä vettä pumpataan jatkuvasti kasvatusaltaan ja puhdistuslaitteiston välillä, mikä säästää vettä ja vähentää vesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta. Uutta vettä tarvitaan vain pieni määrä (noin 1–2 % kierrätetyn veden määrästä). Laitoksessa vesi puhdistetaan biologisesti ja mekaanisesti, jolloin ravinteiden ja kiintoaineksen määrä vähenee merkittävästi. Menetelmä vaatii suuria alkuinvestointeja ja paljon energiaa, mutta mahdollistaa tehokkaan ja hallitun tuotannon.

Kalankasvattajaliiton mukaan tekstistä ei selviä kuka on vastuussa toimenpiteen toteuttamisesta ja kustannuksista.

Kalankasvattajaliiton mielestä tekstissä voisi ottaa esitetyn kiertovesilaitoksen rakentamisen sijaan täydentävänä toimenpiteenä esille toimivien ratkaisujen kehittämisen ravinteiden poistoon.

Esimerkkinä tästä on PaRas-konsepti, jossa tuotantoyksikkö lisää merkittävästi perinteikkään laitoksen tuotantokapasiteettia lisäämättä ympäristövaikutuksia. Järjestelmä mahdollistaa säästeliään veden käytön, veden lämpötilan kustannustehokkaan säätämisen ja veden laadun täsmällisen hallinnan, joka parantaa kalojen hyvinvointia. Lisätietoa tästä saa kalankasvattajaliiton www-sivulta: https://kalankasvatus.fi/yleinen/suomen-ensimmainen-vesi-intensiivinen-osittaiskiertolaitos-nilakkalohi-oylle/.

Huomioimme, että tekstissä oleva vesimäärä antaa kiertovesilaitosten toiminnasta väärän kuvan. 1-2% on veden vaihtoluku ja kierrätetyn veden määrä on yleisesti suurempi.

Sivu 80, rivit 26-35, sekä sivu 81, rivit 1-4.
Verkkoallaslaitoksen sijoittuminen sijainninohjaussuunnitelman mukaisesti (täydentävä toimenpide),

Suunnitelma kattaa merialueet ja pyrkii tunnistamaan alueita, joilla vesiviljelytuotannon lisääminen ei vaaranna vesien hyvää tilaa tai sen saavuttamista. Suunnitelman tavoite on luoda ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset edellytykset kestävän elinkeinon kehittämiselle. Sijainninohjauksella pienennetään vesiviljelyn kuormitusta ympäristön ja vesien virkistyskäytön kannalta herkillä vesialueilla. Tuotantoa ohjataan vesialueille, joilla päästöt eivät vaaranna vesienhoitosuunnitelmissa, merenhoitosuunnitelmissa sekä Itämeren suojelukomission (HELCOM) Itämeren toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Sijainninohjauksella tuotannon painopiste siirtyy ulommille vesialueille, ja ristiriidat vesistön muiden käyttömuotojen kanssa vähenevät. Lisäksi vesiviljelyn yritystaloudellinen kannattavuus paranee ja hiilijalanjälki pienenee, kun saman yrityksen pieniä yksiköitä voidaan keskittää.

Suomen Kalankasvattajaliitto korostaa, että sijainninohjaussuunnitelma kattaa ainoastaan ruokakalakasvatuksen loppuvaiheen, eikä siinä ole otettu kantaa merialueen poikaskasvatukseen, eikä talvisäilytykseen. Tuotannon edistämiseen avoimemmilla merialueilla tarvitaan toimivia poikaslaitoksia ja talvisäilytyspaikkoja sisemmillä vesialueilla sekä helposti saavutettavia kalasatamia.

Liitto toteaa, että sijainninohjauksen avulla kalankasvatuksen taloudellinen kannattavuus ei parane. Avomeriolosuhteet vaativat altaiden ja välineiden osalta vahvempia rakenteita ja mm isompia huoltoaluksia. Kannattavaa kalankasvatusta ei voida rakentaa liian kauas merelle sääolosuhteiden ja korkeiden kustannusten johdosta.

Liitto korostaa myös, että elinkeinon nykyiset kasvatusalueet merialueilla on säilytettävä ja niiden tuotantomääriä tulee voida nostaa ympäristöasiat huomioiden.

Sivu 87, rivit 2-6
Taulukon selvennykset:
) Kalankasvatuksen vesiensuojelun kustannuksiksi on vesienhoitosuunnitelmissa esitetty ensimmäiselle hoitokaudelle (2010–2015) yhteensä noin 2 102 milj. €, eli vuosikustannuksiksi ensimmäisellä hoitokaudella noin 17 milj. €. Kalankasvatuksen vesiensuojelukustannukset on arvioitu* ***vuonna 2006 tuotettuun kalamäärän perustuen**. Tällä hetkellä ei ole varmaa tietoa, mitä kustannuseriä esitettyihin vesiensuojelukustannuksiin sisältyy. Myöskään perusteet eivät ole enää jäljitettävissä. Aikaisempia arvioita ei näin ollen voi käyttää perusteena suunnittelukauden* ***2016–2021 laskelmissa.***

Kalankasvattajaliiton käsityksen mukaan tähän varmasti löytyy uudempaa tietoa Luonnonvarakeskukselta.

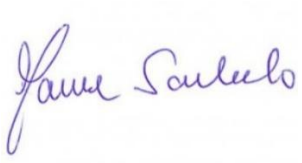

Janne Sankelo
toimitusjohtaja, VD

Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Finlands fiskodlarförbund rf

janne.sankelo@kalankasvatus.fi
puh. 050 512 0519